

קבץ

תוֹךְ הַנַּחֲל

בְּאוֹר הַפְּיּוּט 'מַעֲזוֹ עוֹר'

דְּבוּרִים נוֹרְאִים וְנִמְלָאִים, מַעֲוָרִים מְעִירִים וּמְחַזְקִים, אֲשֶׁר מִתּוֹךְ הַנַּחֲל נוֹבֵעַ
מְקוֹר הַכֹּמֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲתִיב נֶפֶשׁ כָּל חַי וּמַשֵּׁם יִשְׁקֹז הַעֲדָרִים, לְהַתְחַזֵּק בְּעִבּוֹרַת
הַבוֹרָא בְּכָל דְּרָגָה שִׁיתְּהוּ נִמְצָאִים

*

אֲשֶׁר נִאֲמְרוּ בִּימֵי הָאוֹרָה שֶׁפָּהֵם אוֹרוֹת אוֹר הַנְּגוּז מְאִירִים
וּבְשִׁבְתָּ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְמוֹל הַדְּרַת הָאוֹרוֹת הַמְּהוֹרִים
וּבִינֵנוּ לְשִׁמוּעַ תּוֹרוֹת הַדּוֹשִׁים וְדְבוּרִים נְאֻמִּים וְיִקְרִים
סָבִיב הַפְּיּוּט הַקָּדוֹשׁ 'מַעֲזוֹ עוֹר' סוֹדוֹת נְעֻלָּמִים וּמְמַרְרִים

עַל יְדֵי מֶרֶץ מוֹתְרָא "שׁ שְׁלִיט" א

יָצָא לְאוֹר עָרַב שֶׁבֶת קָדֵשׁ פְּרָשֶׁת וַיֵּשֶׁב תּשׁע"ד
עַל יְדֵי תַלְמִידֵי מִתִּבְתָּא 'הַיְכָל הַקָּדֵשׁ' חֲסִידֵי בְּרַסְלָב
עִיר הַקָּדֵשׁ יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְב"א

דברי חזק והתעוררות לימי הנחמה הקדושים

אשר נאמרו בימי האורח שבהם אורות אור הננוז מאירים / ובשבת עם אנשי שלומנו /
למול תורת האורות המהורים / זכינו לשמוע תורות חדושים ודבורים נאמנים
ויקרים / סביב הפיוט הקדוש 'מעוז צור' סודות נעלמים וממירים / לנו מתוקים ומעוררים

מאמר

מעוז צור ישועתי

פעם בימי הנחמה הקדושים, כשהתאספו אנשי שלומנו בבית מוהרא"ש ג", להדלקת
נרות הנחמה, היתה עת רצון מיחדת, ואמר מוהרא"ש ג"י הדבורים נפלאים בכל לילה,
חדושים נוראים ונפלאים על פי הסקאות הפיוט הקדוש של "מעוז צור ישועתי". ובלילה
הראשון גלה נפלאות על עגנו תפלה בדרך תורה והוראה שעליה אין שום מקמרגים
ובחינה זו היא בחינה נצחית לעד ולנצח נצחים.

תמיד ויחלו אותו ותפרד על הנסים שעשה ועושה ויעשה עמנו
פתח מוהרא"ש ג"י ואמר, הנה אנחנו אומרים בזמור לימי הנחמה,
מעוז צור ישועתי לך נאה לשבת, תפוז בית תפילתי ושם תודה

נזבה, לעת תכין מטבח מצר המנבחה, אז אנמר בשיר מזמור
הנבחה המנבחה; ויש לומר בזה על פי דברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ר חלק
ב' סימן ב'), ש'ימי הנגפה הם ימי תודה והודאה, ותודה והודאה הם
שעשוע עולם הבא, כי כל הקרבנות וכל התפלות עתידים להתבטל,
ורק תפילת תודה וקרבן תודה לא יתבטלו לעולם, וכמו שאמרו
חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ט סימן ז): 'לעתיד לבא כל הקרבנות
בטליו, וקרבן תודה אינו בטל, כל התפלות בטלות, ההודאה אינה
בטלה; עין שם, כי תמיד יהללו ויברכו לשמו יתברך על כל הנסים
והנפלאות שעשה ועושה ויעשה עמנו הקדוש ברוך הוא, ותמיד
יביאו קרבן תודה לבית המקדש להודות ולהלל לשמו יתברך על כל
הטובות שעושה עמנו בכל עת, נמצא, שלעתיד לבא, בבית
המקדש שייבנה במהרה בימינו, יהיו כל התפלות והקרבנות רק
תודה והודאה להשם יתברך.

אי אפשר לשוב מלאה לקטרג על שבחי השם יתברך
והנה דיקא על ידי תודה והודאה יכולים להושע בכל מיני ישועות,
ואף בישועה גדולה כזו שתפלה רגילה איננה יכולה לפעל, כי על
תפלה רגילה יש מקטרגים, כי הנה אדם מתפלל על רפואה או על
הרנסה, וכיוצא בהן. והנה יש מקטרגים בשמים שאומרים שאינו

ראוי לזה, אבל בשאדם מהלל ומודה לשמו יתברך, ומשבח התקדוש ברוך הוא בכל מיני הלל ושבח: "רבנו של עולם, אני יודע שאתה רופא חולים, אנא! שלח רפואה שלמה לחולי עמך" – "רבנו של עולם! אני יודע שאתה אל זן ומפרנס לכל, אנא! תן פרנסה לכל בני עמך". על זה לא שיך קטרוג, כי אי אפשר לשום מלאך לקטרג על שבחי השם יתברך, ולכן יכול לפעל בקשתו בנקל.

אזכה לכל מיני ישועות בימי הנכה

וזהו מעוז צור ישועתי – רבנו של עולם! אתה החזק והצור של ישועתי, וכמו שכתוב (תהלים לא, א): "היה לי לצור מעוז", ובדאי אזכה לכל מיני ישועות בימי הנכה, ואיך? כי לה נאה לשבח – על ידי שבה והודאה, כי על ידי שבה והודאה ממשיכים כל מיני ישועות. ולכן אני מבקש תבון בית תפילתי – שגזפה לראות בבנין בית המקדש, שיבנה, במהרה בימינו על מכוננו, ובית המקדש נקרא 'בית התפלה', וכמו שכתוב (ישעיה נב, ז): "כי ביתי בית תפלה". ושם תודה נזכה – כי רק קרבן תודה ותפלת תודה ישארו מכל הקרבנות ומכל התפלות, כי תמיד, כל ימי עולם – נזכה להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך. וזהו לה נאה לשבח תבון בית תפילתי.

שְׁבִיבִית תַּפְלְתִּי לְעֵתִיד, תִּשְׁאָר אִף הַעֲבֹדָה הַזֹּאת שֶׁל "נֶאֱחָ לְשִׁבְחָ", שֶׁהוּא קָרֵבן תּוֹדָה.

בַּעַת שְׁחִיטַת הַסֶּמֶךְ מ"ם לְעֵתִיד תִּהְיֶה הַהוֹדָאָה נִצְחִית

וּמִתִּי נִזְכָּה לְרֵאוֹת אֶת הַהוֹדָאָה הַנִּצְחִית הַזֹּאת? לְעַת תִּכְיֶין מִטִּבַּח מִצָּר הַמִּנְבַּח – בַּעַת שְׁנִכִּין טִבַּח וּשְׁחִיטָה לִיצֵר הָרַע שֶׁהוּא צָר הַמִּנְבַּח בְּכָלֵב, וּכְדֹאִיתָא בְּתַקוּנַי זֶחֶר (דף יב ע"א): "מִיָּד בְּלֵב יִחִידְתִּי" (תְּהִלִּים כב, כא) – דָּא סֶמֶךְ מ"ם וְכוּ', וְכָל מִלְאֲכֵי חִבְלָה, דְּאִינוּן צְוִחִין וְנִבְחִין חֵב חֵב וְכוּ' (שָׁם סב ע"ב), וְעֵתִידִין לְשִׁחוּט אוֹתוֹ, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סֶפֶה נב ע"א): 'לְעֵתִיד לְבֹא מְבִיאֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לִיצֵר הָרַע וּשְׁחָטוּ בְּפָנָי הַצְּדִיקִים וּבְפָנָי הָרָשָׁעִים'.

יְהִיהַ גִּמְרַת הַחֲנוּף עַל יְדֵי שִׁיר מִזְמוֹר וְקָרֵבן תּוֹדָה שִׁישְׂאָרוֹ לְעַד

אִז אֲגַמֵּר בְּשִׁיר מִזְמוֹר חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ – כִּי חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיָמֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְכֵן חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיָמֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, הָיוּ רַק חֲתֻמַּת חֲחֻנּוּף, כִּי הִתְחִילוּ לְהִבְיֵא עֲלֵיהֶם קָרְבָּנוֹת, אֲבָל לְכַסּוֹף הַתְּבַטְלוּ, אֲבָל לְעֵתִיד לְבֹא, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, כִּי אֲשֶׁר יִשְׁחָטוּ אֶת הַיִּצֵּר הָרַע, וְכָל הַבְּרִיּוֹת יִהְלְלוּ וְיִשְׁבְּחוּ לְשִׁמּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד – אִז אֲגַמֵּר בְּשִׁיר מִזְמוֹר חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ – כִּי אִז יְהִיהַ גִּמְרַת הַחֲנוּף עַל יְדֵי שִׁיר מִזְמוֹר וְקָרֵבן תּוֹדָה שִׁישְׂאָרוֹ לְעַד וּלְנִצְחָה נִצְחִים, כִּי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁהוּא

שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם תִּבְאֵ, יִשְׂאֵר לְנֶצַח וְלֹא יִתְבַטֵּל לְעוֹלָם. יְהִי רְצוֹן
שְׁנֹזְכָה לְזֶה בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן.

מֵאִמֵר

רְעוֹת שְׁבָעָה נִפְשֵׁי

בְּלִילָה אַחֵר שֶׁל חֲנֻכַּת הַדֵּבַר מוֹהֲרָא"ש דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים עַל פִּי הַפְּסָקָא הַשְּׁנִית שֶׁל
הַפְּיוֹט מְעוֹז צוֹר, וַיְבָאֵר עַל עֲנַנּוֹ שֶׁנֶּם הַפְּרִית וְקִלְקוּלוֹ עַל יְדֵי מַצְרַיִם וְתַקוּנּוֹ עַל יְדֵי
הַצְּדִיק הָאֵמֵת.

מִחֲלָלִים לְשִׁמוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהֲצִילֵנוּ מֵהֵם

פְּתַח וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש נ"י, הִנֵּה מִחֲמַת שְׂיִמֵי חֲנֻכָּה הֵם יָמֵי תוֹדָה
וְהוֹדָאָה, לָכֵן מְזַבְּרִים בְּפִיוֹט "מְעוֹז צוֹר יִשׁוּעָתִי" כָּל הַגְּלוּיֹת שֶׁעָבְרוּ
עַל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַפּוּ"ם, שֶׁהֵם גְּלוּת מַצְרַיִם, גְּלוּת בָּבֶל, גְּלוּת
פָּרַס וּמְדִי, וְגָלוּת יוֹן, וּמִחֲלָלִים לְשִׁמוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהֲצִילֵנוּ מֵהֵם, וּבְאוֹתָהּ
שָׁעָה אֲנַחְנוּ מְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁכְּשֵׁם שֶׁהֲצִילֵנוּ מֵהֵם, בֶּן יִצְיֵלֵנוּ
מִגְּלוּת אָדוּם הָרְשָׁעָה, וְנֹזְכָה לְרֵאוֹת בְּבִיאת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, שְׂיִבּוֹא
וְיִתְגַּלֶּה בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

פגם הברית שהוא עקר הרע ממרר חיי האדם והנה הפיטון פותח עם גלות מצרים והגאלה ממנה, רעות שבועה נפשי ביגון כחי בלה – כי גלות מצרים היתה כדי לתקן חטא של אדם הראשון שפגם בברית ק"ל שנה, שזהו רעות שבועה נפשי – שפתם רע סובב והולך על פגם הברית, רחמנא ליצלן, וכמו שכתוב (בראשית לה, ז): "ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'", ומדה כנגד מדה, כבר רעות שבועה נפשי – על ידי פגם זה, כי הרעות של העוונות הם בעצמן הענש הכי גדול, וכמו שכתוב (ירמיה ב, יט): "תִּסְרַךְ רַעְתָּךְ", וכן כתיב (תהלים לה, כב): "תמונת רשע רעה" – שרע של הרשע, נוקם בו וממיתו, רחמנא ליצלן (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן ד), ואני רוצה כבר להפטר מהן, כי ביגון, שהוא הסמך מ"ם (במובא בכתבי הארז"ל, בכונת ברפת השיבה שופטינו), המכנים יגון ואנחה באדם על ידי עוונותיו – כחי בלה, שחרי פגם זה מכילה פחות האדם, רחמנא ליצלן (לקיטי מוהר"ן חלק ב' סימן קז).

על ידי זה סובל מרירות בשעת התפלה חיי מררו בקישי – וגם מפנוי באות כל המרירות שעוברות על האדם, וכמו שכתוב בגלות מצרים (שמות א יד): "וימררו את הים את הים עד שאפלו בשעת התפלה, שהוא עקר החיות

של האדם, וכמו שכתוב (תהלים מב, ט): "תפלה לאל חיי", וצריכים להרגיש בה ערבות ומתיקות – מיין מתיקין, גם זה מררו בקשי, כי מרגיש בתפלה מיין מרירין, וכל התפלה באה לו בקשי ובכבדות גדולה (קושי מותר"ן חלק א' סימן נ).

כל הפנים נמשך על ידי טמאת מצרים וגלוליהם

והכל בשעבוד מלכות עגלה – הינו בשעבוד מלכות מצרים, שנקראת 'עגלה', וכמו שכתוב (ירמיהו מו, כ): "עגלה יפה פיה מצרים", כי עבדו מצרים לשור ושה, והיתה מלאה גלולים, וגם מקור הטמאה בימים ההם, ומחמת שהיו נשמות ישראל בגלות ביניהן, סבלו מה שסבלו, כי עקר פגם הברית בא על ידי הסרון אמונה, שהיא בחינת עבודה זרה, טמאת מצרים.

בה בחר ה' אלקיך להיות לו לעם סגולה

אבל לבסוף יצאו משם על ידי משה רבנו, שהוא הצדיק האמת, כי השם יתברך רחם עלינו ברוב רחמיו וחסדיו, ושלח לנו את הצדיק האמת ללמד אותנו תורה ומצוות, ולגלות לנו שאנחנו עם סגולתו של הקדוש ברוך הוא, וכמו שכתוב (דברים ז, ו): "בה בחר ה' אלקיך להיות לו לעם סגולה", אף על פי שאין שכל האנושי מבין את כל זה, איך לקח עם מתוך עמים, אבל זה כמו סגולה שהוא למעלה

מתחבב, ולמעלה מושכל אנושי (לקיפוי מותר"ז חלק א' סימן כא), שנהנו
ובידו הגדולה – תינו במדת חסדו וטובו יתברך שהוא יד הגדולה,
הוציא את הסגולה – הוציא נשמות ישראל ממצרים להיות לו לעם
סגולה מכל העמים.

ותשליך במצולות ים כל הטאתם

ואז חיל פריעה וכל זרעו ירדו באבן במצולה – כי גמר תיציאה
ממצרים תיה בקריעת ים סוף, שיירדו חיל מצרים למצולות ים, וכמו
שכתוב (שמות טו, ה): "ירדו במצולת כמו אבן", וזה יהיה גם הסוף של
תיצר הרע הנקרא 'אבן', וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספד נב ע"א)
אחד משמות תיצר הרע הוא 'אבן' – שיירד למצולות ים, ויתקיים
בנשמות ישראל (מכה ז, יט): "ותשליך במצולות ים כל הטאתם", כי
יהיו נשמות ישראל נקיים מכל הטא ועוון לגמרי, ואז יתקאל לו, כו):
והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר, יהי רצון
שננבחה לזה במהרה בימינו, אמן.

מאמר

דביר קדשו הביאני

בְּלִילָה אַחַר שֶׁל חֲנֻכַּת דִּבְר מוֹהֲרָא"ש נ"י, דְּבוּרִים נִרְאִים וְנִפְלְאִים, מִהַמְּשֶׁךְ בְּאוֹר הַפְּיוֹט "מְעוֹז צוֹר יִשׁוּעָתִי" וַיִּדְבֵּר מֵעֵנִן גְּלוּת כְּבֹל, שְׁעָלִיהַ מִדְּבַר הַפְּיוֹט בְּפִסְקָה שֶׁל "דְּבִיר קְדָשׁוֹ הַבִּיאֵנִי" וַיִּדְבֵּר מֵעֵנִן תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִים אֶל אֱמוּנָה בְּרוּחַ וּמוֹצֵקֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

אִי אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לְשִׁקְטָה וּלְשִׁלּוֹת הַנֶּפֶשׁ, כִּי אִם עַל יְדֵי תְּפִלָּה בְּלִילָה אַחַר פֶּתַח מוֹהֲרָא"ש וְאָמַר, הִנֵּה כִּנְגַד גְּלוּת כְּבֹל וְהַגְּאֻלָּה כְּמִצְוֵה, אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים, דְּבִיר קְדָשׁוֹ הַבִּיאֵנִי – כִּי אַחַר אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׂמוֹנִים שָׁנָה מִיְצִיאַת מִצְרַיִם, זְכִינוּ לְבַגֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנִּקְרָאת "דְּבִיר קְדָשׁוֹ", עַל שֵׁם קְדֻשַׁת הַדְּבִוּר, כִּי שֵׁם עֶקֶר מְקוֹם תְּפִלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה נה, ז): "כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה", אֲבָל וְגַם שֵׁם לֹא שִׁקְטָתִי – כִּי לֹא זְכִיתִי לְעַסֵּק בְּתְּפִלָּה בְּרֵאוּי, וְנִתְקַיַּם כִּי (איוב ג, כו): "לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שִׁקְטָתִי וְלֹא נְחִתִּי וַיִּבּוֹא רִגְזִי". כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לְשִׁקְטָה וּלְשִׁלּוֹת הַנֶּפֶשׁ, כִּי אִם עַל יְדֵי תְּפִלָּה, וְכִמְבֹאֵר בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן לח), שֶׁעֶקֶר הָרוּחַ סְעָרָה הַנִּעֲשֶׂה בְּמַחַ הָאָדָם, תִּכַּל עַל יְדֵי פָגַם הַדְּבִוּר, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים

קמה, ח): "רוח סערה עשה דברו", ועקר תקון הרוח סערה, רק על ידי הדיבור – להרבות בתפלה ובהתבודדות, עד שיזכה שיעמדו וישקמו שמרי המוח למטה, עד שלא ירצה שום דבר בעולם, רק דבקות הבורא יתברך שמו (שיחות הר"ן סימן נא).

בשארם עוסק בתפלה, נצל מן הגלות וזוכה לאמונה
והנה על ידי שאדם עוסק בתפלה הוא זוכה לאמונה ברורה ומזככת בו יתברך, וכל הגאולה תלויה באמונה, כמבאר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ז), והנה מחמת שלא זכיתי לשלות הנפש הבאה על ידי תפלה ואמונה, כי גם לא שקטתי כנ"ל, כי לא עסקתי בתפלה כראוי, ולא נזהרתי בקדשת בית המקדש, על כן, **וכא נוגש** – שהוא נבוכדנצר הרשע, שנקרא נוגש, וכמו שכתוב (ישעיה יד, ד): "ונשאת המשל הזה על מלך בבל ואמרת איה שבת נוגש"; והוא שליח הסמ"ך מ"ם, הבא ונוקש באדם פעם אחר פעם, שיעזב עבודת התפלה, והגלני – כי עקר הגלות אינו אלא בשביל חסרון אמונה התלויה בתפלה, וכמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", ותרגומו: 'פרישן בצלו', הינו פרוסות בתפלה (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ז), וכשאדם עוסק בתפלה כראוי, זוכה לאמונה ועל ידי זה נצל מן הגלות לגמרי.

עקר הגלות, שבמקום שידע שישועתו תלויה בה' חונף אנשים
והנה כל זמן שאדם יודע שכל ישועתו תלויה רק ביד השם יתברך,
ושם כל מונחתו רק להתפלל להשם יתברך, ומקים (דברים יא, יג):
"ולעבדו בכל לבבכם" – איזו היא עבודה שבלב? הני אומר זה
תפלה (תענית ב' ע"א), אזי יוצא מן הגלות, וזוכה לגאולה, וכמו שכתוב
(תהלים סט, יט): "קרבה אל נפשי גאולה", אבל מיד שבטוח בכשר ודם,
ושם בנגר מבטחו, וחונף ומשתחוה לבן אדם, ועובר על (דברים יא,
טז): "וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם", אזי יורד
לגלות עמוקה מאד, ומרים ומררים לו החיים, שזהו והגלגלי, פי זרים
עבדתי – כי במקום לעבד הקדוש ברוך הוא בתפלה, עובד לבני
אדם ומחניף להם בתחנה שאינה מועילה לו כלל ועקר, וכמו
שכתוב (תהלים ס, יג): "ושוא תשועת אדם", כי אין שום תשועה
לאדם, וכמו שכתוב (שם קמו, ג): "אל תבטחו בנדיבים בן אדם שאין
לו תשועה", שאינו יכול לעזור אפילו לעצמו, ואיך יעזר לך?

במעט שעברתי – עברתי על עצת הצדיק שמעט גם טוב
ולא די שלא עסקתי בתפלה בראוי, אלא גם את התורה הקדושה
עזבתי, ולא למדתי בראוי, כי הייתי צריך ללמוד עוד מעט ועוד
מעט, ולהחיות עצמי עם כל לפוד קטן, וכמו שאמר רבנו ז"ל,
"מעט" גם בן טוב, (א ביסעל איז אויך גוט), וכמו שכתוב (תהלים לו, טז):

"טוב מעט לצדיק", וכן אפלו אם לא הבנתי הכל בתחלה, הייתי צריך לגרם פרק אחר פרק, ומסכת אחר מסכת, בתמימות ובפשיטות גמורה, עד שהייתי זוכה לתבין את הכל, וכמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ז סימן עו), שאין צריכין בלמוד אלא אמירה בעלמא, וממילא יבין... ואם הייתי מתנהג בדרך זו, הייתי שותה מיינה של תורה, שעל ידי זה זוכים לסם החיים של התורה הקדושה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ויפא עב ע"ב): "אשר שם משה" – זכה נעשה לו סם חיים.

למנו את דברי הצדיק בלי שום חכמות כלל

אבל במקום זה, היו לי כל מיני חכמות של הכל, ומאנתי לצית את הדרך חקל והנעים הזה, ולא רציתי ללמוד אלא רק באפן שאוכל ללמוד הרבה, ורק באפן שאהיה מסוגל לעיין בעיון עמוק, ובין שהיה קשה לי דבר זה בתחלה – הזנחתי את כל ענין למוד התורה, עד שלבסוף לא למדתי כלום, רחמנא ליצולן.

וזהו ויין רעל מסכתי – שנחפז יינה של תורה לרעל וסם המות, רחמנא ליצולן, כי 'לא זכה – נעשית לו סם המות' (שם), והכל כמעט שעברתי – שעברתי על עצת הצדיקים ש"מעט" גם בן טוב, ורציתי רק הרבה, ומחמת זה לא למדתי כלום.

שהקצנו ונתעוררנו מן השנה של שבועים שנה
 אבל סוף כל סוף זכינו לשמוע בקול הצדיק שבדור, שמעורר ומקיץ
 מן השינה, ועושה סוף וקץ לכל חבלבולים שעוברים על האדם,
 שזהו קץ **בכל זרבבל**, כי זרבבל בן שאלתיאל היה הצדיק שבדור,
 ומכינו קבלו הרוח הים (לקויט מוהר"ז חלק א' סימן ח'), ואז לקץ **שבועים**
נושעתי – שהקצנו ונתעוררנו מן השנה של שבועים שנה של גלות
 בכל, שהיא השנה של בן אדם בשבועים שנה של שנות היום, וכמו
 שכתוב (תהלים ז, י): "ימי שנותינו בהם שבועים שנה", כי הצדיק
 מעורר ומקיץ מן השנה (לקויט מוהר"ז חלק א' סימן ס'), ומכנים רוח הים
 בנשמות ישראל, שיתחילו לעסק בתורה ובתפלה בתמימות
 ובפשימות פראוי.

ועל ידי שאדם מתקרב אל הצדיק ומצית לעצותיו הקדושות, זוכה
 לעסק בתורה ובתפלה, ולצאת מן הגלות לגמרי. יהי רצון שגזנה
 לזה בתכלית השלמות, ונצא מן הגלות הקשה והעמקה לגמרי, אמן
 בן יהי רצון.

מאמר

ברת קומת ברוש

בלילה אחר של הנגה דבר מוהרא"ש נ"י, דבורים נוראים ונפלאים, מהמשך באור הפיוט
 "מעוז צור ישועתי" וידבר מענין קלפת המן הרשע צוהר כל היהודים שמתקנא מאד
 במרדכי הצדיק העוסק להכניס ריח טוב בנשמות ישראל ולחזקם מנפילתם.

הרשעים מקנאים בצדיק כדי שלא יעזר נשמות ישראל משינתם
 פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, הנה בנגד גלות פרס ומדי, והגאולה
 ממזנה על ידי הנס של פורים, אנחנו אומרים, ברת קומת ברוש
 בקש אנני בן המדתא. ברוש - הוא מרדכי הצדיק, שנקרא בן על
 שם שהוא ראש לכל הבשמים (מגלה י' ע"ב), כי הצדיק האמת מכניס
 ריח טוב בנשמות ישראל, ומקים אותן מנפילתן ומדביק אותן
 בהשם יתברך (קוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח'). אבל הרשעים מקנאים בהם
 מאד, ומבקשים לברות אותם, כדי שלא יעזרו נשמות ישראל
 משינתם, ושלא יחזירו אותם בתשובה, ועל בן בקש המן בן
 המדתא האנני, צוהר כל היהודים, לברות קומת מרדכי הצדיק,
 ולתלות אותו על עין, שזהו ברת קומת ברוש בקש אנני בן

הַמְדַתָּא. וּכְדָרְךָ הַרְשָׁעִים שֶׁבְכָל יוֹר, שְׂרוּדָפִים תְּצַדִּיקִים, וּמִבְקָשִׁים רָעִתָם.

בּוֹר כָּרָה וַיִּחְפְּרָהּ וַיַּפֵּל בְּשַׁחַת יַפְעֵל

אַבְל וְנִתְּתָה לוֹ לַפַּח וּלְמוֹקֵשׁ – כִּי כֶּךָ הוּא תָּמִיד, שְׁמִי שְׂרוּצָה
 לְחַפֵּר בּוֹר וַפַּח לְצַדִּיק, הוּא נוֹפֵל בְּעֲצָמוֹ בְּאוֹתוֹ בּוֹר וַפַּח שְׁפָרָה,
 וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ג, טז): "בּוֹר כָּרָה וַיִּחְפְּרָהּ וַיַּפֵּל בְּשַׁחַת יַפְעֵל", וְעַל
 כֵּן עַל אוֹתוֹ עֵץ שֶׁחִיּוֹן הָמֶן לְמַרְדְּכַי, תִּלּוּ אֶת הָמֶן בְּעֲצָמוֹ, וּכְמוֹ
 שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ג, ד): "עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הִכִּין לוֹ" – לוֹ לְעֲצָמוֹ (אֶסְתֵּר רָבָה
 פָּרָשָׁה י' סִימָן ב').

וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדֵּעַ תְּרוֹמְמָנָה קַרְנוֹת צַדִּיק

וְנִאֲוָתוֹ נִשְׁבַּתָּה, כִּי עֶקֶר רְשָׁעַת הַגּוֹיִם בָּאָה מִן הַנְּאֻוָּה שְׁלָהֶם,
 שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ (לְקוּטֵי מוֹדַר"ן חֶלֶק א' סִימָן יא), וְלִכֵּן כָּל שְׁבִירָתָם
 וּמִפְלָתָם, הִיא עַל יְדֵי הַשְּׁבַתַת הַנְּאֻוָּה שְׁלָהֶם, וּמִיָּד שֶׁנִּשְׁבַּתַת
 גִּבּוֹתָם – נִתְרוֹמְמַת קַרְן הַצַּדִּיק, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים עה, י): "וְכָל
 קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדֵּעַ תְּרוֹמְמָנָה קַרְנוֹת צַדִּיק".

כפי שמתפרסם שם הצדיק בך נכנע ממאת עמלק

וזהו ראש ימיני נשאת, הינו ראש מרדכי הצדיק, שנקרא ימיני, על שם שבא משובט בנימין, ונשאת אותו להיות ראש בני ישראל, שהוא רבי ומנהיג אמת, להרים ולשא נשמות ישראל אל אביהם שבשמים, וכמו שכתוב (שמות ל, יב): "כי תשא את ראש בני ישראל", ראשי תבות רבי (לקישי מוהר"ן חלק א' סימן קיא), וכשזה קם זה נפל, כפי שמתפרסם ומתגלה שם הצדיק האמת, וכלם זוכים להתקרב אליו ולקבל עצותיו הקדושות, פן נמחה ונתפטר שם האויב והרשע מזרע עמלק, שהוא הזמן הרשע, והכל מדה כנגד מדה, מחמת שאויב ושונא שמו של הצדיק האמת, שהוא היפי והפאר של העולם (לקישי מוהר"ן חלק ב' סימן סו), ומנסה בכל פעם להעלים ולהסתיר שמו, לכן מדה כנגד מדה, נמחה שמו וזכרו מן העולם, שזהו ואויב שמו מחית, ונתגלה ומתפרסם שמו של הצדיק האמת בעולם.

קניניו של הרשע הם תדעת שלו

ואז רב בניו וקניניו על העין תלית, הינו הזמן הרשע ובניו, שתלו אותם על העין, ומבאר בדברי מוהרנ"ת ז"ל (לקישי תלכות הרשעה תלכה ג' אות יט) שקניניו של אדם הם תדעת שלו, וכמו שכתוב (נדרים מא

ע"א): 'דיא קניית מזה חסרת', אם קניית דעת, לא חסרת כלום, כי אי אפשר לגמר שום קנין אלא על ידי החלטת הדעת, כמו כל הקנינים שתקנו חכמינו הקדושים, כגון קנין סודר או קנין משיכה, וכיוצא בהם, הכל להראות גמר הדעת, שבפעולה זאת, נגמר בדעתו למכור או לקנות החפץ, ולכן קניניו של הרשע הם הדעת שלו, ונקרא בר דעת דקליפה, נגד הצדיק האמת שהוא בר דעת דקדשה (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן מג).

ענין שתלו את המזן על עין גבוה המשים אמה דיקא

ולכן בשתלו את המזן ובניו על העין, תלו גם את כל קניניו, שהם הדעת דקליפה שלו, על העין, שהיה גבוה המשים אמה דיקא, לבטל ולמחות הנזון שערי ממאה, הבאים מן הדעת שלו, ולגלות ולפרסם את הנזון שערי קדשה, שהוא דעת הצדיק האמת, שיכבש ויתקן את כל העולם, ויקרב את כלם אליו יתברך.

והשם יתברך יוכנו שתחזינה עינינו בשובו לציון ברחמים, ואז יתגלה ויתפרסם שם הצדיק בעולם, וכל הרשעה פעלון תכלה, במהרה בימינו אמן.

מאמר

יונים נקבצו עלי

בלילה אחר של חג הנבחה דבר מוה'רא"ש נ"י, הבורים נוראים ונפלאים, מהמשך באור הפיוט "מעוז צור ישועתי", וידבר מענין קלפת יון הרשעה, שרצו להשכיחם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך, וכל הנס של חג הנבחה הוא נצחון האמונה נגד חכמת הטבע, ונצחון צדיקי האמת שמגלים ענין התפלה והאמונה בעולם.

כנגד התקבצות הצדיק ואנשיו יש התקבצות רעה של טמאת יון בלילה אחר פתח מוה'רא"ש נ"י ואמר, הנה כנגד גלות יון, והנאלה ממונה על ידי הנס הנורא והנפלא של חג הנבחה – האור של ימים טובים אלו, אנהנו אוקרים: יונים נקבצו עלי, אזי בימי חשמנים – פי כנגד הקבוץ הקדוש של נשמות ישראל, המתקבצים אצל צדיקי אמת לשמוע דבר השם, ולקבל מהם התעוררות עליונה לעסק תמיד בתורה ובתפלה, ובתודה ובהודאה להשם ותפלה, שעל ידי זה מתקרבים ומתוספים עוד שכנים לבית התפלה, שעל ידי זה מתרבים הצרופים מאד מאד בכפל כפלים, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה'ר"ן חלק ב' סימן ח'), זה לעמות זה, יש מלכות יון הרשעה, שמתקבצים לסתור את בית התפלה.

קלפת יון – שהכל טבע מקרה ומזל

כי היונים הטמאים תולים הכל בטבע מקרה ומזל, ומפילא אין על מה להתפלל, וכן אין תודה והודאה, כי על מה יש להודות? אם הכל תלוי בטבע, חס ושלום?! ונקרא "יון" על שם (תהלים סט, א): "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד", שהוא בויץ של רפש וטיט, וכמו שכתוב (שם מ, א): "ויצלני מבור שאון מטיט תיון", כי הנופל לתוך דעה מטעית של חכמי הטבע, חס ושלום, ונספרות מפנו דרכי ההשגחה, נדמה לאדם הטובע בבור של רפש וטיט, שאין לו מעמד, ובכל פעם שוקע יותר ויותר, שזוהי קלפת יון הטמאה – שתולה הכל בטבע מקרה ומזל, ומכריז ואומר (דברים ה, יז): "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", שהוא סמל הקנאה של תרבות יון, קלפת הספורט והאולימפיאדה וכו' וכו', רחמנא ליצלן.

וטמאו כל השמנים – פגמו את כל המוחות

ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים – 'חומות מגדלי' הם החומות של המוחין, שהם מחיצות פרוסות בפני כל התאוות, ובפרט מפני תאוות נאוף (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח), וחכמי הטבע, שהם מצח הנחש (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ד), מנסים לפרוץ חומות אלו, ולטמאות כל השמנים שבהם, הינו השמנים שבמה, שעל ידם יש קיום להגוף (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס). כי השכל הוא כמו גר דולק,

כי דולק על ידי השמנים שנמשכים אליו, והם כמו שמן שנמשך אל פתילה הדולקת, וכשאין שמנים בגוף – אין השכל יכול לדלק בהתבוננות, ומזה באים משוגעים, על ידי שמתבשרת לחות הגוף, ועל ידי זה נתקלקל המוח, על ידי שאין לו שמנים לדלק, ועקר העצה, לבנות מחיצות המוחין, על ידי עבודת התפלה, ועל ידי רבוי שירות ותשבחות אל השם יתברך, ואז ימשיך שמנים מהורים, ויחזקו את מוחו, ויזכה לדבקות אמיתית בתקדוש ברוך הוא.

גם על ידי קלקול הדעת ופריצת מחיצת המוחין, מתגברת מדת אכזריות, כי רחמנות תלויה בדעת, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לג ע"א): 'כל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו' (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קיט). ולכן פָּרְצו מלכי יון י"ג פְּרָצוֹת בְּחֻמוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ (מדות פָּרַק ב' משנה ג'): כי עשו פְּרָצוֹת בְּמוֹחֵי קְדוּשִׁים, כְּנֶגֶד י"ג מִדּוֹת הַרְחָמִים – לְקַלְקֵל הַדַּעַת וְהַרְחָמְנוֹת, וְלִמְנַע מֵהֵם רַחֲמֵי שְׁמוֹם, חֵם וְשָׁלוֹם, כִּי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהַמוֹחֵינ׳ הֵם דְּבַר אֶחָד, וְכֵמוֹ שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ברכות לג ע"א): 'כִּי כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ דַּעַה, כָּאֵלּוּ נִבְנְהָ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, וְכֵאֲשֶׁר הִתְגַּבְּרָה מְלָכוֹת בֵּית חֲשֹׁמוֹנָאִי, וְחִזְרוּ וְגִדְרוּ הַפְּרָצוֹת, תִּקְנּוּ כְּנֶגְדָן י"ג הַשְּׁתַּחֲוִיּוֹת (ירושלמי שקלים פָּרַק ו' הַלְכָה ב'), שֶׁכָּל פֶּעַם שֶׁהִגִּיעוּ נֶגֶד מְקוֹם הַפְּרָצָה, הַשְּׁתַּחֲוּוּ בְּהִלָּל וְהוֹדָאָה אֵל

תקדוש ברוך הוא, שהצילנו מידם, כי התגברו מחשבות טובות של הצדיקים, על מחשבות רעות של הרשעים, והנכו עוד הפעם את בית המקדש, בשמן קדוש וטהור, וזכו לטהרת המזחין.

נותרה אצלו איזו נקדה קטנה של אמונה שיכול להחיות עצמו בה ונהו ומנותר קנקנים נעשה גם לשושנים - כי הצדיקים הגדולים, בני חשמונאי, חזקו נשמות ישראל שיחיו עצמן עם כל נקדה ונקדה שיש בהן, ולא יתיאשו מן הרחמים לעולם, ואפילו שקלפת יון מתגברת לטמאות את השמנים שבשכל, חס ושלום, אם יסתכל אדם היטב, יראה שתמיד נותרה אצלו איזו נקדה קטנה של אמונה שיכול להחיות עצמו בה, ואיך שיהיה, יש לו כמה נקדות טובות של תורה ותפלה מצוות ומעשים טובים שיעמדו לעזרו, כי אפילו ריקנים שבך מלאים מצוות ברמון (ברכות נו ע"א), שזהו סוד (בראשית לב, ט): "אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו, והיה המחנה הנשאר לפליטה". ומסביר מוהרנ"ת ז"ל (לקיטת הלכות ראש חדש הלכה ו' אות נב), שזוהי עצת יעקב אבינו, שהוא הצדיק האמת, להנצל מן עשו הרשע וכת דיליה, שתמיד יתחזק אדם במה שנשאר לו, הינו עם נקדת אלקותו יתברך שיש בתוכו, ואף פעם לא יתיאש עצמו מן הרחמים.

שכח פכים קטנים וחזר עליהם – להראות חשיבות לכל דבר קטן ונחוו (בראשית לב, כח): "ויותר יעקב לבדו", ואיתא במדרש (בראשית רבה פרשה עז סימן א'), מזה הקדוש ברוך הוא כתוב בו (ישעיה ב, יא): "ונשגב ה' לבדו", אף יעקב – "ויותר יעקב לבדו", פי יעקב השיג שאף פעם לא נותר אדם לבדו, רק תמיד נמצא ביחד עם אלקותו ויתברך המתיחה ומתנה ומקנים אותו, ולכן כל נקודה קטנה שיש בו, תשובה ויקרה מאוד, שזהו מה שאמרו חכמינו הקדושים (מוכא ברש"י שם): "ויותר יעקב לבדו – שכח פכים קטנים וחזר עליהם, להראות שתיה חשוב אצלו כל דבר קטן, פי ידע שאלקותו ויתברך שורה בתוכם, ואפלו אין לו דברים גדולים וחשובים, אבל תמיד נותרו בו נקודות קטנות, שיוכל להחיות את עצמו בהן, ובזה היה לו פח להלחם עם שרו של עשו, ולא היה שרו של עשו יכול לו, פי תמיד החיה את עצמו אפלו עם נקודות קטנות.

אני בעצמי אולם לבניה בפה קטן לבני השמונאים וזה היה הנצחון של החשמונאים נגד קלפת יון הטמאה, שידעו שגם דברים קטנים הנראים כנותרים, הם חשובים ויקרים מאוד בעיני השם ויתברך, ועל כן איתא במדרש (מוכא בספר "צידה לדרך" על פרוש רש"י פרשת וישלח): "אמר הקדוש ברוך הוא ליעקב, אתה מסרת

נפשוך על פד קטן בשבילי, וגם אני בעצמי אשלם לבניך בפר קטן
 לבני חשמונאים; עין שם. כי בכח ידיעה זאת, שכל נקדה ונקדה
 חשובה מאד, ואדם מחזק עצמו אפלו בזמנים הכי קשים עם כל
 נקדה קטנה שנותרה לו, בזה שובר קלפת יון לגמרי, וזוכה לראות
 בישועת ה', ולכן ומנותר קנקנים נעשה גם לישועים – כי מנותר
 קנקנים של יעקב אבינו, בכר נתגלה למוזי זה, שאדם אף פעם לא
 נותר לבד, רק תמיד נותר ביחד עם הקדוש ברוך הוא, והוא
 באהדות אחת עמו יתברך, וכמו שכתוב: "וישגב ה' לבדו", וזה
 שמציל אותו מכל צרותיו.

יענקל שטארק זיך... יענקל שטארק זיך...

וספר מותרא"ש נ"י, שפעם נסע מוהרנ"ת ז"ל עם עגלה שהוליכה
 שקי קמח, אבל לא היה מכסה על העגלה, והתחיל לרדת גשם
 והבעל עגלה הצליף מפות לפנים שירוץ מהר, כי הוא פחד מאד
 שמהקמח יהיה בצק, אבל היות שנעשה בין גדול על ידי הגשם,
 ולכן הפנים לא היה יכול לרוץ פרצונו, ובין כך הקמח נעשה רטב,
 והבעל עגלה באחת מצליף מפות לפנים שירוץ מהר, והוא בוכה
 מרב צער על גדל ההפסד שנעשה לו עכשו, ושמו של הבעל עגלה
 היה יעקב, וכדי לחזק את עצמו שלא יפל במרירות שר לעצמו נגון

התעוררות בזה הלשון: "יענקל שטארק זיד", (יענקל תתחזק), וְהוֹר על זה הרבה פעמים בבכיות עצומות. ומתנועה זו חבר מוהרנ"ת ז"ל את תנועת הנגון שְׁשָׂרִים אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ על "וּמְנוֹתֵר קַנְקָנִים נַעֲשֶׂה נִם לְשׁוֹשְׁנִים" – כי הבעל עגלה התחזק מזה ששאר עמו מהקמח שעדין לא נתקלקל שזה מתאים למלים "וּמְנוֹתֵר קַנְקָנִים", מה ששאר בקנקנים, מזה "נַעֲשֶׂה נִם לְשׁוֹשְׁנִים".

לכמה יהיה גם ויחזר וימצא את כל הקדשות שאבר

כי אדם צריך תמיד להתחזק אפילו שכבר גזלו ממנו את כל הקדשות ונשארו אצלו רק קצת נקודות טובות, ראוי לו לחזק את עצמו בזה מאד, שזה "וּמְנוֹתֵר קַנְקָנִים" – מהמעט ששאר אצלו יהיה, נַעֲשֶׂה נִם לְשׁוֹשְׁנִים, שזה סוד (שיר השירים ב, ב): "כִּשְׁוֹשְׁנָה בֵּין תְּחוּתִים", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה תְּכַמִּינֵנוּ הַקְּדוּשִׁים (שיר השירים זוטא פְּרָשָׁה ב' סִימָן ב): 'בְּדַרְךָ שְׁתִּשְׁוֹשְׁנָה נָאָה בֵּין תְּחוּתִים, כִּי יִשְׂרָאֵל נָאִים בֵּין תְּחוּתִים, שְׁוֹה תְּלִמּוּד תְּעִמּוּק שְׁלִמּוּד אוֹתְנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סִימָן רפב) שְׁאֵדָם צְרִיךְ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעַצְמוֹ אֶת הַנְּקוּדָת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, וְאֵפֶלּוּ שְׁנַדְמָה לוֹ שְׁהוּא כֵּלּוֹ רַע, אֲבָל לְגַבֵּי אַמוֹת תְּעוֹלָם הוּא יָפֵה, כִּי אֵיךְ שְׁהוּא יֵשׁ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל נְקוּדָת טוֹבוֹת, וְכַמְאַמְרֵם ז"ל (מגלה ו' ע"א): 'אֵפֶלּוּ תְּרִיקְנִין שְׁבָד מְלֵאִין מְצוּת כְּרַמוֹן,

ולכן אפלו שנשארו אצלו רק כמה נקודות טובות, אף שנפל למקום שנפל, עליו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי לבסוף יהיה גם ויחזור וימצא את כל הקדשות שאבד על ידי עוונותיו.

הצדיקים מחיים את עצמם מהתחזקות שלהם

וופעם אחרת, פירש מוהרא"ש נ"י את דברי הפיוט "ומנותר קנקנים נעשה גם לשושנים", על פי דברי המדרש (בראשית רבה פרשה לב סימן ג), על הפסוק (תהלים יא, ה): "ה' צדיק יבחן ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו" – היוצר הזה אינו בודק קנקנים מרועעים, שאינו מספיק לקוש עליהם אחת עד שהוא שוברם, ומי הוא בודק? בקנקנים יפים, אפלו מקיט עליהם כמה פעמים אינם נשברים, כך אין הקדוש ברוך הוא מנסה את הרשעים, אלא את הצדיקים, שנאמר ה' צדיק יבחן, וכתוב (בראשית כב, א): "והאלהים נסה את אברהם"; עיין שם. כי זהו עקר התחזקות הצדיקים, המחיים את עצמם עם כל נקדה ונקדה שיש בהם, אפלו הכי קטן, ולכן אף פעם אינם נשברים משום דבר, וזהו "ומנותר קנקנים נעשה גם לשושנים", הינו כמה שנותר מהקנקנים התוקים, אחר שהיוצר מכה ומקיש בהם, שאינם נשברים כלל, רק עומדים חזק על עמדם, מזה נעשה גם לשושנים, "גם" מלשון הרמה והגבהה, וכמו שכתוב (ישעיה כב, י): "הרימו גם", כי

דיקא על ידי זה מתחזקים מאוד, ולבסוף רואים נסים נגלים שעושה הקדוש ברוך הוא עמָהם.

על ידי הפה זוכים להגיע לידי שאר קדשת שבַעַת הנרות ועוד בפעם אחרת פרש מוה"רא"ש ג"י את פסקת הפיוט הזאת – "וימנותר קנקנים נעשה גם לשושנים" – כי הגה במנורת בית המקדש היו שבַעַת קנים, שבַעַתם שבַעַת נרות, שהם מכוונים כנגד השבַעַת נרות שיש בפני האדם: שתי עינים, שתי אזנים, שני נקבי האף והפה (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן כא). והנה לכל אחד מו' הקנים ונרות אלו, יש בן זוג, כי הרי יש שתי עינים ושתי אזנים ושני נקבי אף, ורק הפה נותר לבד בלי בן זוג, כי יש רק פה אחד, והוא הקנה האמצעי שהוא פני המנורה, שהיו כל הששה נרות צריכים לפנות אליו, וכמו שכתוב (במדבר ה, ב): "אל מול פני המנורה יאירו שבַעַת הנרות", כי העקר הוא הפה הקדוש המדבר בתפלה ושיחה בינו לבין קונו, שעל ידה זוכים להגיע לידי שאר קדשת שבַעַת הנרות, ולראות נסים ושנוי הטבע כפוש (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ז).

וזהו תרמו "וימנותר קנקנים נעשה גם לשושנים", על ידי הקנה השביעי, שהוא נותר לבד מכל ששת הקנים שיש להם בן זוג, והוא קדשת הפה והתפלה, מזה נעשה גם לשושנים, כי מי שתזק בתפלה,

ופיו מדבר תמיד אל השם יתברך, רואה נפים נגלים שעושה עמו תקדוש ברוך הוא, ובכח התפלה נצחו החשמונאים את קלפת יון הטמאה, שתלו הכל בטבע מקרה ומזל, והראו הצדיקים בכח תפלתם "מי כמוך באלים ה'", שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ועל ידי זה זכו לנפים הגדולים של הנבה, ונקבעה ליום טוב לדורות עולם.]

אור הבינה - ההתבוננות באלקותו יתברך מפל פרטי הבריאה

בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים - בני בינה הם הצדיקים שבאותו דור שהשיגו אור הבינה, שהוא ההתבוננות באלקותו יתברך מפל פרטי הבריאה, ונתגלה להם שאין שום טבע כלל, כי נר שהיה צריך לדלק רק יום אחד, דלק שמונה ימים, המרמז על ספירת הבינה, שהיא הספירה השמינית מלמטה למעלה, כי מיד שמתחילים להתבונן באלקותו יתברך מפל פרטי הבריאה, רואים שאין שום טבע כלל, ואפילו מה שגר דולק יום אחד, גם כן גם גדול, כי מי נותן כח בגר ושמן לדלק? הלא רק תקדוש ברוך הוא! ולכן קבעו יום טוב של הנבה שמונה ימים, שבעה ימים על שדלקו הנרות שבעה ימים חוץ מדרך הטבע, ויום השמיני שנתגלה אור הבינה בגלוי פתוח כזה, עד שהבינו שגם יום אחד דולק על פי גם,

וְכָל הַטֹּבֵעַ הוּא הַתְּלַבְּשׁוֹת שֶׁל אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּרְאָה כְּמוֹ טֹבֵעַ, אֲבָל בְּאַמַּת הַכֹּל גַּם אֶחָד גָּדוֹל.

הצדיקים המשיכו התגלות שגם הטבע הוא אלקות:

וְעַל שֵׁם הַתְּגִלוֹת זֹאת קָבְעוּ שִׁיר וּרְנָנִים, בִּי כָּל הָעֲנָנִים שֶׁל תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, בְּשִׁמְפִירִים בַּח הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁמֵתְלַבֵּשׁ בְּכִיכּוֹל בְּכָל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְאֵז מְהַלְלִים וּמוֹדִים לְשִׁמּוֹ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, אֲבָל מִי שֶׁתּוֹלָה הַכֹּל בְּטֹבֵעַ, מִקְרָה וּמִזֶּל, חֵם וְשִׁלּוּם, אֵין שִׁינָה אֲצִלוֹ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, בִּי נִדְמָה לוֹ שֶׁבִּדְרָךְ הַטֹּבֵעַ הִגִּיעַ לוֹ הַכֹּל, וְעַל כֵּן בְּשִׁנְצָחוֹ הַצְּדִיקִים שֶׁבִדּוֹר אֵת קִלְפַת יוֹן הַטֹּמְאָה, שֶׁתְּלוּ הַכֹּל בְּטֹבֵעַ וּמִקְרָה וּמִזֶּל, מִיָּד קָבְעוּ הַיָּמִים לַיְמֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁהֵם יְמֵי שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא (קוֹשֵׁי מוֹתֵרִין חֵלֶק ב' סִימָן ב'). בִּי לְעֵתִיד לְבוֹא יִפִּירוּ כָּלֵם שְׂאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְכָל הַטֹּבֵעַ הוּא רַק גַּם אֶחָד מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכֵּן תָּמִיד יִתְחַלְּלוּ וַיִּבְרְכוּ לְשִׁמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִתְבַטֵּל עֲנָנִים שֶׁל תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְעוֹלָם, וּכְמוֹ שֶׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה פֶּרֶשָׁה כו סִימָן יב): 'כָּל הַקְּרִבְנוֹת עֲתִידִין לְבָטֵל, וְקִרְבָּן וְהוֹדוֹת תּוֹדָה אֵינָה עֲתִידָה לְבָטֵל לְעוֹלָם, וְלִכֵּן בְּיָמֵים אֵלוֹ שֶׁל חֲנֻכָּה – הַמְּשִׁיכֵי הַצְּדִיקִים אֹרֶךְ וְשִׁעֲשׂוּעַ מִדְּעוֹלָם הַבָּא, וּמֵאֹרֶחַ הַגָּנוּזִים שֶׁל לְעֵתִיד לְבוֹא, וְלִקְחוּ וְקָבְעוּ אוֹתוֹ בְּיָמֵים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה,

כדי שֶׁכֶּבֶד הַיּוֹם נִזְכָּה לְמַעַם מַעַם מַעֲיִן הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה, שְׁתַּתְּגַלֶּה
בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן.

מֵאָמֵר

חֲשׂוֹף זְרוּעַ קִדְשׁךָ

בְּלִילָה שֶׁל חֲנֻכַּה דְבַר מוֹהֲרָא "ש"נ", דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, מִהַמְּשִׁךְ בְּאוֹר הַפִּיּוֹט
"מַעֲזוֹ צוֹר וְיִשׁוּעָתִי", וַיְדַבֵּר מַעֲנֵן הַגְּלוּת הַמְּרָה וְהַאֲרָכָה הוֹאֵת, שֶׁהִיא גְלוּת אָדוּם, גְּלוּת
הַאֲחֻרֹּנָה הוֹאֵת, וּמָה שֶׁכֶּבֶד עֲמָנוּ הַקְּדוּשׁ בְּאֵלֵינוּ שְׁנוֹת גְּלוּת, וְכָל גְּאֻלְתֵּנוּ וּפְדוּת נַפְשֵׁנוּ
תְּלוּיָהּ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָה.

יִשְׂרָאֵל הֵם חֶלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, וְהַשְׂכִּינָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה בְּתוֹכֵנוּ מִמּוֹשׁ
וְהִנֵּה בְּנִגְדַת גְּלוּת הַאֲחֻרֹּנָה שֶׁל אָדוּם, וְגֵאֻלָּה הַעֲתִידָה, אֲנַחְנוּ
אוֹמְרִים: חֲשׂוֹף זְרוּעַ קִדְשׁךָ וְקֶרֶב קִין הַיִּשׁוּעָה – שִׁיחֲשֵׁף וַיִּגְלֶה
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ זְרוּעַ קִדְשׁוֹ, וַיּוֹשִׁיעַ אוֹתֵנוּ לְמַעַן שְׂמוֹ, כִּי הַיָּשָׁם יִתְבָּרַךְ
עִמָּנוּ בְּגְלוּת כְּבִיכּוֹל, וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צ"א, טו): "עֲמֹז אֲנֹכִי בְּצָרָה",
כִּי נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל הֵם חֶלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, וְהַשְׂכִּינָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה
בְּתוֹכֵנוּ מִמּוֹשׁ, וְכִשְׁיִגְאֹל אוֹתֵנוּ, כְּבִיכּוֹל גַּם הוּא יֵצֵא עִמָּנוּ מִן הַגְּלוּת,
וְכִמּוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְלֻקוֹט שְׁמוֹנָל א' פָּרָק ב'), אִף בְּשִׁחַן

עתידים להגאל – שכינה עמהם, שנאמר (דברים ל, ג): 'ושב ה' אלתיך את שבותך', ישוב לא נאמר אלא ושב, מלמד שהקדוש ברוך הוא שב עמהם מן הגלות.

רבון העולמים! עשה להם בשביל ידיך

והשיפת זרוע קדשו יתברך, הוא יציאתנו מן הגלות, וכמו שאמרנו חכמינו הקדושים (מדרש תהלים מומור קמז): 'כל זמן שבני משעבדים, תהא ימיני משעבדת עמהם, גאלתי בני, גאלתי ימיני. הוא שדוד אמר (תהלים מ, ז): 'למען יחלצין ידיך הושיעה ימינה וענני'. רבון העולמים! עשה להם בשביל ידיך אברהם יצחק ויעקב, וכל זמן שאין להם זכות, עשה להם בשביל ימינה וענני, אמר ליה הקדוש ברוך הוא: אני עושה, שנאמר (ישעיה נב, ט): 'חשף ה' זרוע קדשו', וכתוב (תהלים צח, א): 'הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו'. ולכן אנחנו מבקשים ממנו יתברך חשוף זרוע קדשו, וקרב קץ הישועה – כי אז תהיה הישועה גם בשבילו יתברך, וכמו שכתוב (תהלים ג): 'לה' הישועה על עמך ברכתך סלה', ואיתא בזהר הקדוש (אמור צ' ע"ב):
מתי לה' הישועה? בשיהיה על עמך ברכתך סלה.

דבקו בתקדוש ברוך הוא - יודעים היו בטובו ובשבוהו
נקם נקמת דם עבדיך מאמה הרשעה - כי כבר הגיע הזמן שתנקם
נקמת דם עבדיך השפוד בפנים, במשך כל שנות גלותנו, מאמה
הרשעה - כי כל האמות, ובראשם העמלקים, ימח שמם וזכרם,
שפכו דם עבדיך בפנים כבר אלפים שנה, בכל מיני מיתות משנות
ואכזריות, והגיע הזמן שיתקים (תהלים עט, י): "יודע בגוים לעינינו
נקמת דם עבדיך השפוד", ועל אותו זמן פתיב (דברים לב, מג): "הרנינו
גוים עמו כי דם עבדיו יקם ונקם ישיב לצריו"; ופרש רש"י, לאותו
הזמן, ישבחו העובדי כוכבים את ישראל, ראו מה שבחה של אמה
זו שדבקו בתקדוש ברוך הוא בכל התלאות שעברו עליהם, ולא
עזבוהו, יודעים היו בטובו ובשבוהו.

יודעים היטב שאין ענה אחרת אלא תפלה ובקשה אל השם יתברך
כי זוהי מעלת נשמות ישראל הקדושים, שאף פעם אינם עוזבים
את הקדוש ברוך הוא - יהיה איד שיהיה! ובכל ההרפתקאות אשר
עוברות עליהם, בורחים אל הקדוש ברוך הוא ומתהננים לפניו
יתברך שירחם עליהם ויציאם מן הגלות, ויודעים היטב שאין עצה
אחרת אלא תפלה ובקשה אל השם יתברך, שזוהי עצת התפלה
והתבודדות שלמד אותנו רבנו ז"ל, שיפרש כל שיהתו לפני השם

יתברך בכל יום בתמימות ובפשטות גמורה, ויספר כל אשר עם לבבו אל השם יתברך באשר ידבר איש אל רעהו ותבן אל אביו.

‘התבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל’

ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כה): ‘התבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חזן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת’.

והנה מחמת ארץ וקשי הגלות, גם השעה הזאת של התבודדות, קשה עלינו מאד, ואיננו יכולים לקימה פראוי, ומחמת זה קשה עלינו לצאת מכל הרעות והתאוות שהתגברו עלינו, שזהו פי ארבה לנו השעה, ועל כן ואין קץ לימי הרעה, כי עקר העצה לעשות קץ וסוף לכל הרעות והתאוות, הוא רק על ידי תפלה והתבודדות, ועל ידי שמתבודדים עמו יתברך בזמן יחידי ובמקום יחידי, זוכים להגיע אל בטול אמתני, ולצאת מכל התאוות והמדות הרעות לגמרי (לקוטי

מוהר"ן חלק א' סימן נב).

אבל אנחנו מלמדים זכות על עצמנו לפני הקדוש ברוך הוא, שכל הירידות והנפילות שלנו באות מרשעת הגוים שסבבנו, וכמו שכתוב (תהלים קיח, ו): "כל גוים סבבוני בשם ה' כי אמילם, סבבני גם סבבוני בשם ה' כי אמילם", כי באמת יש התעוררות גדולה לנשמות ישראל לחזור אל הקדוש ברוך הוא, כי ישראל הם עכשו קרובים אל תקין מאד, ויש עכשו לישראל געגועים גדולים וכסופים גדולים להשם יתברך, אשר לא היתה בזאת בימי קדם, וכל אחד נכסף מאד להשם יתברך (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן עח), רק אנחנו מערבים בין הגוים, והם המקררים אותנו מעבודתנו, וכמו שכתוב אצל עמלק (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך".

הגיהנום של שלג המגיע לרשעים, המקררים נשמות ישראל ולכן אנחנו מבקשים מהקדוש ברוך הוא, דחה אדמוץ בצל צלמוץ – שתדחה מעלינו את מלכות אדום הרשעה, שהוא עשו האדמוני וכל יוצאי חלציו, לצל צלמוץ – שהוא הגיהנום, ובפרט הגיהנום של שלג, וכמוכא בזהר הקדוש (יחי רלח ע"ב), על הפסוק (תהלים סה, טו): "בה תשלג בצלמוץ" – שהוא הגיהנום של שלג המגיע לרשעים, המקררים נשמות ישראל מקיום התורה והמצוות, ותגלה לנו את אור הצדיק האמת שיוציאנו מהגלות, שזהו הקם לנו רועה שבעה –

שנזכה להתקרב אל הצדיק האמת הכלול מכל השבעה רועים,
שהוא יאיר עינינו באור אלקותו יתברך, ויפתח את פינו לדבר אליו
יתברך, עדי נזכה לגאולת עולם, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל
נפשנו בישועתו יתברך באמת, במהרה בימינו, אמן ואמן.

